

TISKOVÁ ZPRÁVA

Ostrava 12. října 2018

OSUD LEOŠE JANÁČKA KONEČNĚ TAKÉ V NDM. TO SE TAK STANE DRUHÝM DIVADLEM NA SVĚTĚ, KTERÉ UVEDLO KOMPLETNÍ JANÁČKOVO OPERNÍ DÍLO.

Lázeňská romance v životě skladatele. Nenaplněná tragická láska. Libreto vytvořené Fedorou Bartošovou, přítelkyní skladatelovy zesnulé dcery Olgy, ale Janáčkem několikrát přepracované. Přesvědčivá a pozoruhodně zralá hudba. Ale také odmítavé postoje divadel a premiéra až 30 let po smrti skladatele. I to je *Osud* Leoše Janáčka z roku 1907. Operu nyní v premiérách 18. a 20. října 2018 uvede Národní divadlo moravskoslezské. Díky tomu se NDM stane celosvětově druhým divadlem, kde byly uvedeny všechny Janáčkovy opery. „Zároveň opera splňuje zadání pro naši jubilejní – stou – sezónu: uvádět jen díla v našem divadle dosud nehraná,“ připomněl ředitel divadla a zároveň režisér inscenace Jiří Nekvasil. „Naše inscenace *Osudu* je zároveň zásadním příspěvkem Národního divadla moravskoslezského do společného projektu ostravské hudební scény Janáček Ostrava 2018 k 90. výročí úmrtí skladatele,“ dodal Nekvasil.

„V Národním divadle moravskoslezském měla úspěšnou premiéru Janáčkov *Její pastorkyňa* hned v první sezóně v roce 1919 a v meziválečném období byly na prknech tohoto divadla uvedeny téměř všechny jeho opery. Na neprávem opomíjený *Osud* se dostává až nyní. Příběh, kde se mísí báseň a pravda života, obdařil Leoš Janáček pozoruhodnou, zralou hudbou, tak silnou a originální, jakou známe až z jeho následujících vrcholných operních děl. I když se Janáček usilovně snažil několik následných let o uvedení této opery, její premiéry se nedočkal. Odehrála se až 30 let po jeho smrti – 25. října 1958 v Brně, o den později pak v Městském divadle v německém Stuttgartu. Naše inscenace je teprve šestým nastudováním této opery v Česku. V posledních letech se dílo stále více prosazuje i na významných zahraničních operních scénách,“ přibližuje režisér Jiří Nekvasil.

Zároveň netají pokoru i obdiv ke skladateli a opeře samotné. „Už před 40 lety dostal můj otec Miroslav, také operní režisér, nabídku inscenovat *Osud* v Jihočeském divadle v Českých Budějovicích. Tehdy šlo teprve o druhé uvedení u nás. Premiéra byla v roce 1978 a na rozdíl od předchozího prvního uvedení v Brně bylo dílo interpretováno tak, jak to Janáček zamýšlel. K dispozici tehdy už byly i nahrávky s podmanivým Vilémem Přibylem v roli skladatele Živného. Sám jsem mohl tehdy být i u příprav konceptu scény inscenace svého otce,“ vzpomíná Jiří Nekvasil.

„*Osud* je skvělá, v Janáčkově tvorbě ojedinělá opera. Má silné autobiografické prvky, inspirována konkrétními setkáními, postavami, prostředími a situacemi z Janáčkovy života. Hlavní hrdinou opery je hudební skladatel a hlavním tématem tragický příběh lásky a jeho života, který se stává námětem jím komponované opery. Stírá se zde hranice mezi realitou a dílem, poslední nedokončený akt opery se musí stát realitou, aby opera došla ke svému konci, a tou je smrt autora,“ uzavírá osobní pohled Jiří Nekvasil.

Šárka Swiderová

Tisková mluvčí a PR

NÁRODNÍ DIVADLO MORAVSKOSLEZSKÉ

příspěvková organizace statutárního města Ostrava

Čs. legií 148/14, 701 04 Ostrava

GSM: +420 604 238 789

E-mail: sarka.swiderova@ndm.cz

www.ndm.cz

Po smrti dcery Olgy a krátce po dokončení opery *Její pastorkyňa* odjel skladatel do Luhačovic a prožíval zřejmě nejtěžší chvíle života. Hledal nový námět – „svěží, moderní, překypující životem a elegancí“. Našel jej v příběhu zhrzené lásky Kamily Urválkové, sestry básníka Egona Schillera a manželky lesmistra z Dolních Karlovic. Vyprávěla mu o svém vztahu a rozchodu se skladatelem a dirigentem Ludvíkem Vítězslavem Čelanským. Ten poté napsal operu Kamila (uvedlo Národní divadlo v roce 1897), která líčí hlavní hrdinku velmi nelichotivě. A přestože příběh hlavní postavy opery nebyl věcí veřejnou, rozhodl se Janáček oplatit stejnou mincí – operou. Operou, ve které jsou (jak uvedeno výše) znatelné silně autobiografické prvky a která je už ovlivněna jeho poměrem s vdanou Urválkovou. Její postavě dal Janáček i podobné jméno – Míla Válková.

Tři dějství se odehrávají ve třech kontrastních prostředích: na kolonádě luhačovických lázní, v dusné rodinné atmosféře a konečně několik let poté v aule konzervatoře, kde se nacvičuje nová opera a kde tragický život skladatele končí. Všechna jsou propojena osudovou otázkou: Víš, co je láska?

Fedora Bartošová vytvořila z Janáčkových črt Tři obrazy (fragmenty) románové, které sám skladatel následně přepracoval. Bartošová sama slyšela výslednou podobu teprve v roce 1934 a byla nadšená.

V NDM v roli Míly alternují Linda Ballová a Veronika Holbová. Roli skladatele Živného hrají a zpívají Martin Šrejma nebo Josef Moravec. Další role: matka Míly – Petra Alvarez Šimková / Jitka Svobodová; učitelka slečna Stuhlá – Eva Dřízgová-Jirušová / Zuzana Jeřábková; Dr. Suda – Tomáš Kořínek / Petr Levíček; malíř Lhotský – Roman Hoza / Jakub Kettner; Konečný – Lukáš Bařák / Lukáš Zeman.

Scénu vytvořil Daniel Dvořák, kostýmy ve stylizované secesi Simona Rybáková. Hudebně operu nastudoval Jakub Klecker.

Premiéry 18. a 20. října 2018 v 18.30 hodin v Divadle Antonína Dvořáka. Operu týden po premiéře (dne 27. října 2018 v 18.30 hodin) uvede Divadlo Antonína Dvořáka v rámci Hudebního maratonu Leoše Janáčka. Poté jede soubor opery NDM s inscenací do Brna na festival Janáček Brno 2018 (24. listopadu)

Inscenaci opery Osud podpořila Nadace Leoše Janáčka. Vystoupení opery NDM na festivalu Janáček Brno 2018 podpořilo statutární město Ostrava.

Šárka Swiderová
Tisková mluvčí a PR

NÁRODNÍ DIVADLO MORAVSKOSLEZSKÉ
příspěvková organizace statutárního města Ostrava
Čs. legií 148/14, 701 04 Ostrava
GSM: +420 604 238 789
E-mail: sarka.swiderova@ndm.cz
www.ndm.cz